

TOMATEN

dankbaar voor stalmest

Resultaten bemestingsproef Proeftuin te Venlo

Uit de resultaten van deze bemestingsproef hebben we gezien dat stalmest gunstig is voor de opbrengst van tomaten. In hoeverre andere organische meststoffen eveneens aanbeveling verdienen is uit deze proeven niet te zeggen. Vermoedelijk voldoen ze ook mits aan de omstandigheden aangepast. We zullen ons in deze bespreking beperken tot stalmest omdat dit de meest gangbare organische meststof is.

DEEL III. DE BESMETTING VAN TOMATEN

Wordt stalmest gebruikt, dan moeten we ons in de eerste plaats bewust zijn van het gehalte aan voedingsbestanddelen in stalmest. Gemiddeld genomen schatten wij de werking van 1000 kg. stalmest op $\frac{1}{2}$ à 1 kg N., 1 à 2 kg P₂O₅ en 5 kg K₂O. Met andere woorden, stalmest levert enorm veel kali, iets fosfaat en een klein beetje stikstof.

Van de kalirijkdom van stalmest zijn de meeste tuinders beslist onvoldoende doordrongen. De enorm hoge kaligehalten in vele kasgronden moeten we toeschrijven aan het gebruik van veel kunstmest kali naast de kali die met de stalmest gegeven wordt.

Grondonderzoek noodzakelijk

Hoeveel stalmest voor de tomaten, economisch bezien, het beste gebruikt kan worden is moeilijk te zeggen en volgt ook niet uit de proefresultaten. Wij menen dat in normale gevallen een jaarlijkse bemesting naar 700 à 1000 kg. stalmest per are het meest rendabel is. Bij de berekening van de hoeveelheid kunstmest die we zullen geven moeten we van de gegeven hoeveelheden stalmest uitgaan.

De hoeveelheid fosfaat die voor tomaat gegeven wordt zal in de eerste plaats afhangen van de hoeveelheid fosfaat die in de grond aanwezig is. Bij lage fosfaattoestand (b.v. nieuwe grond) is een zware bemesting met dubbelsuper of dubbelkalkfosfaat naast stalmest op zijn plaats. In de meeste gevallen zal echter omdat vrijwel alle oudere kasgronden een ruime bodemvoorraad aan fosfaat hebben de kunstmestfosfaatgift bij tomaat achterwege kunnen blijven indien een stalmest bemesting wordt toegepast. Zonder stalmest zal meestal een kleine gift dubbelsuper of dubbelkalkfosfaat nodig zijn b.v. 2 à 3 kg. Grondonderzoek is de enige wijze om de bodemtoestand te leren kennen. Voor de belangstellende lezer volgen hier enige normen uitgedrukt in de nieuwe fosfaatbepaling (P-AL) van het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek.

P-AL 40 is zeer laag; naast stalmest zware fosfaatkunstmeststoffen toepassen. P-AL 100 is goed; ben stalmestbemesting kan kunstmest-fosfaat weggelaten worden. Zonder stalmest een kleine gift dubbelsuper of dubbelkalkfosfaat.

De hoeveelheid kunstmest kali die we geven, moet geheel worden afgestemd op de stalmestgift. Daarnaast zijn nog van betekenis het aantal kilo's dat naar verwachting geplukt zal worden en de wijze van water geven.

Uit onze proefnemingen bleek in totaal per jaar per are ongeveer 6 kg. K 2 O nodig. Aangezien de sla geen speciale kali-bemesting nodig heeft zullen we alles bij de tomaten geven en dit kan bij dit gewas zeer gunstig als bijmesting in de vorm van kalisalpete. We krijgen dan als gemiddelde per are.

Naast een bemesting zonder stalmest	13 kg kalisalpete	Een overbem. met:
700 kg stalmest	5 kg kalisalpete	
1000 kg stalmest	2 kg kalisalpete	

Bij vaak water geven iets meer kalisalpete, bij lage opbrengsten minder kalisalpete geven.

De totale hoeveelheid stikstof die ter beschikking moet komen voor de tomaten bleek volgens deze proefnemingen te liggen tussen 2 en 3 kg N. per are. De stalmest levert iets stikstof en de rest zal voornamelijk als bijmesting gegeven moeten worden, in de vorm van kalkammonsalpete.

Samenvattend krijgen we voor tomaat per are:

700 à 1000 kg stalmest. Bijmesten 1 à 2 kg. kalisalpete en 8 à 10 kg. kalkammonsalpete.

Indien grondonderzoek dit aanwijst zullen naast de basisbemesting met stalmest nog fosfaat en kieseriet gegeven moeten worden, terwijl de magnesiumvoorziening van het gewas verder verzorgd kan worden door bespuiting met magnesiumsulfaat.

Ir. J. P. N. L. Roorda van Eysinga
Instituut Bodemvruchtbaarheid

Schalling appel- en perenoogst

De directie van de Tuinbouw van het ministerie van landbouw, visserij en voedselvoorziening heeft een nieuwe schatting gemaakt van de te verwachten oogst 1958-1959 van appels en peren. De schatting is thans gebaseerd op de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekendgemaakte oppervlakte appels en peren volgens de telling van mei 1958. Voorts is rekening gehouden met een lichte daling van de standcijfers sedert de eerste schatting.

De resultaten van de nieuwe oogst-schatting zijn:

Gemiddeld	appels	peren
	(x 1 milj. kg)	
1947-1948—1956-1957	300	127
1955—1956	218	95
1956—1957	298	99
1957—1958	141	33
1958—1959 eerste schatt.	330	131
1958—1959 tweede schatt.	323	117

OPENBARE VERGADERING Produktschap voor Tuinbouwzaden

Het bestuur van het Produktschap voor Tuinbouwzaden zal op 25 september 1958 een openbare vergadering houden in de vergaderzaal aan de Laan Copes van Cattenburch 62 te 's-Gravenhage. De aanvang is bepaald op 14.30 uur.

De agenda met bijbehorende stukken, waaronder de gewijzigde begroting 1958 en de begroting der inkomsten en uitgaven 1959, liggen ter inzage op het secretariaat van dit Produktschap, Laan Copes van Cattenburch 72 te 's-Gravenhage en zijn aldaar tegen kostprijs verkrijgbaar.

Binnenland VRIJ SCHERPE PRIJSVAL

kan veel fruit verwerken

In tuinbouwkringen richt zich momenteel aller aandacht op de afzet van appels en peren. Niet alleen in ons land, maar ook in de belangrijkste afnemerslanden en in andere exportlanden wordt een ruime oogst gemeld, die de afzet in het seizoen 1958—1959 ongetwijfeld onder zware intussen nog niet ten einde is gekomen — niet zo gunstig verlopen als de laatste jaren het geval is geweest, ook in jaren met goede oogsten.

Er was doorgaans sterke vraag naar dit fruit, om later in het seizoen en bij de massa-aanvoer van het herfstfruit iets af te zwakken. De afgelopen weken echter is een vrij scherpe prijsval voor appels en peren tot stand gekomen, die gelukkig weer enigszins ongedaan gemaakt is door een welkome verruiming van de afzet op het lagere prijsniveau, maar die toch de doorsnee-noteringen ongunstig hebben beïnvloed en daarmee ook de resultaten van de telers. Gezien het grote aanbod hier en in het buitenland kan men de afzet tot nu toe overigens ook niet ronduit slecht noemen en zeker zouden wij tevreden zijn als de grote aanvoer van de latere rassen op een zelfde niveau aan de man gebracht kon worden. Of dat het geval zal zijn, is nog in het geheel niet zeker.

Niet hoog gespannen Ten aanzien van de export kunnen de verwachtingen niet hoog worden gespannen, niet voor appels en ook niet voor peren. Duitsland en Engeland hebben een goede oogst, ook Frankrijk, België en Zweden melden een normaal-goede produktie, zodat de importbehoefte niet groot zal zijn. Bovendien is daar altijd nog Italië met zijn enorme exportmogelijkheden, waar de Duitse en de Engelse markt slechts beperkt perspectief bieden.

Zweden zal wel laat in het seizoen zijn grenzen voor import openstellen, nu per 1 september de invoer in dit land werd stopgezet om de eigen oogst vrij baan te geven op de markt. België zal wel enige vraag tonen voor eerste kwaliteit, maar de grens is al enige malen gesloten (eerst voor appels, nu weer voor peren) en dit zal zich nog wel enige malen voordoen.

Frankrijk blijkt een geleendheidsmarkt en Finland zal zijn import hoofdzakelijk tot peren beperken, al is het beschikbare bedrag niet onbevredigend. Hieruit blijkt duidelijk, dat voor de afzet van onze appels en peren vooral de eigen binnenlandse markt van belang is.

De opnemings is de laatste normale jaren goed geweest, waardoor de prijzen zich in die jaren op een bevredigend niveau hebben kunnen handhaven, mede door de toenemende vraag van de fruitverwerkende industrie, die ook dit seizoen zeker weer een hartig woordje zal meespreken. Verwacht mag dan ook worden, dat de binnenlandse markt een doorlopende goede vraag zal tonen, waardoor de prijzen ongetwijfeld een welkome ruggeleuning zullen ontvangen. Of dit in voldoende mate het geval zal zijn, zal de komende maanden moeten blijken.

TUINBOUWTIPS

Herfstkomkommers door virus aange-tast worden apart behandeld bij de snoei. Deze kwaal is nl. zeer besmettelijk. Planten door virus aangetast geven minder vruchten, die bovendien van een slechtere kwaliteit zijn.

Spaanse pepers worden zo snel mogelijk onder glas gebracht, om het rijpingsproces te bevorderen. Lucht dan evenwel zeer ruim, opdat het gewas snel kan opdrogen.

Het schoonmaken van sloten en greppels is nu van groot belang. Als straks de herfstregens gaan komen is een vlotte afwatering van het allergegrootste nut; de grond kan er beter door uitzakken en daardoor na een regenperiode weer veel eerder bewerkbaar zijn.

De rupsen van de preimot worden bestreden met parathion. De bespuitingsconcentratie is 0,15% van een 25-procentig middel, d.i. 150 cc per 100 liter water bij gewoon spuiten.

Een afgedragen bonengewas moet zo snel mogelijk verwijderd worden i.v.m. de spint- en roestinfectie, die van hieruit gemakkelijk op jongere bonenpercelen overgaat.

In augustus is de kans op „rankenrot“ in komkommers zeer groot, vooral als gevolg van een grote luchtvochtigheid. Snoei daarom regelmatig.

Een beetje bladsnijden geeft bij natuur-tomaten goede resultaten. Verwijder evenwel niet te veel blad, want dan kunnen de vruchten licht schutten.

De winterandijvie zaaien we bij voorkeur onder glas, omdat het optreden van het z.g.n. voetrot hierdoor minder ernstig zal zijn. Hoe vochtiger de omstandigheden zijn waaronder de planten opgroeien, hoe groter de kans is voor het optreden van deze kwaal.

Ook een minder goede structuur van de grond waarop wordt uitgeplant kan een optreden van het voetrot tot gevolg hebben. Zorgen dat de structuur van de grond in een zo goed mogelijke conditie is zal de kwaliteit van de andijvie sterk ten goede komen.

Juist in deze tijd van het jaar kan de bladplekkenziekte in de knolselderij sterk toenemen. Juist nu moeten we de bestrijding dus krachtig blijven uitvoeren. Om de week tot 10 dagen spuiten met Zineb geeft de beste resultaten.

Ook het geven van een overbemesting kan voor de knolselderij aan te bevelen zijn. De groei blijft dan veel beter in het gewas en de kwalen zijn dan ook veel gemakkelijker te bestrijden.

Op veel percelen is de groei van de spruiten zo welig dat we beslist geen overbemesting met stikstof mogen geven. Wel kan het aanbeveling verdienen om op de weligste percelen een extra kali-gift toe te dienen om het gewas wat harder te maken.

De papervlekken-ziekte in de prei begint op sommige plaatsen weer ernstige vormen aan te nemen. Hoewel het bestrijden van deze kwaal met koper of met Zineb niet als afdoende beschouwd kan worden, kan de ziekte toch veel belangrijk worden beperkt door deze maatregelen.

Wanneer men lichte vlekken in het blad van de najaarskomkommers ziet, dan heeft men te maken met mangaangebrek. Strooi direct plus minus 2 kg mangaansulfaat per are en geef zwavelzure ammoniak als overbemesting.

Snoei de morellen zo gauw mogelijk. Het jonge schot kan zich dan nog flink ontwikkelen en de knoppen worden beter belicht. Ook hebt u nu geen gevaar voor loodglans. Grote wonden dekt men evenwel toch direct af. Slakvormige bastaard-rupsen worden met parathion bestreden.

Van de VEILINGEN

VENLO, 2 september. Tomaten (127 ton) A 51—53, B 50—51, C 46—50, CC 20—21, bloemkool (10.000 st) A 30—35, B 18—22, prinsessenbonen (29 ton) Sabo 28—30, Dubb.stok 29—30, Mentor 37—38, Westlandia 44—46, spekbonen (40 ton) 29—32, sla (100.000 krop) per 10 st 400—800, augurken (1200 ton) A 71—73, B 43—47, C 28—32, D 13—18, AB 41—42, CD 9—13, E 3—5, appels (25 ton) Mank's Codlin Hh 70 en op 20—21, 60-70 mm 14—16, James Grieve Hh 75 en op 31—33, 65-75 mm 31—32.

GRONINGE, 2 september. Appelen A 18—30, BC 17—28, Hh 11—29, bramen 128, druiven I 120—190, I 60—170, wit 120—160, peren A 24—33, BC 16—30, Hh 14—25, pruimen 20—100, aardappelen G 8—12, D 4—6, andijvie A 7—12, augurken A 50—65, B 20—70, C 10—30, D 10—20, Veense bonen 23—27, spekbonen 24—27, Dubb.wit I 27—45, II 25—33, pronkbonen 15—22, bieten 4—11, rodekool 4,5—7, gelekool 4,5—8, wittekool 2—6, kapp.kool 7—10, waspeen 10—20, postelein 5—11, prei A 10—25, B 10—13, rabarber 14—18, selderij 10—40, spinazie II 6—18, peterselie 20—105, uien G 6—19, perziken per stuk 4—22, meloenen net 35—110, suiker 40—85, bloemkool A 10—39, B 10—23, C 10—12, bakkomkommers A 8—28, B 8—23, C 8—16, kaskomkommers A I 24, A II 20—22, B II 18—19, C II 14, kropsla A 3—12, B 3—5.

ZWAAG, 2 september. Pruimen (30 ton) Reine Victoria 71—93, Reine Claude d'Althann 72—80, Tonneboers 45, peren (57 ton) Clapp's Favourite St 65 en op 29—33, 55-65

mm 26—32, Hh 65 en op 28—31, 55-65 mm 26—32, Précore de Trévoux St 60 en op 26—29, 50-60 mm 20—25, appels (20 ton) Perzikrode Zomerappel St 70 en op 34—38, 60-70 mm 25—31, Hh 70 en op 31—35, 60-70 mm 21—32, Zigeunerin St 75 en op 28—30, 65-75 mm 24—27, Hh 75 en op 18—21, 65-75 mm 12—16, James Grieve St 75 en op 54—58, 65-75 mm 46—55, Hh 75 en op 21—30, 65-75 mm 22—25.

GOES, 2 september. Pruimen (50 ton) Belle de Louvain Hh I 42—45, grof 32—34, Hh II 22, fabr. 15—22, Reine Victoria Hh I 51—73, grof 35—58, Hh II 30—43, fabr. 21—41, Reine Claude d'Althann Hh I 92—108, grof 45—76, Hh II 40—47, fabr. 39, Jefferson Hh I 75, grof 63—66, Hh II 30, fabr. 50, Reine Claude Verté Hh I 147, peren (46 ton) Clapp's Favourite St 65-75 mm 26, 55-65 mm 25, Hh 65-75 mm 25—28, 55-65 mm 21—23, Hh II 17—18, Beurré de Mérode Hh 70-80 mm 22, 60-70 mm 22, Hh II 12, Triomphe de Vienne Hh 85-90 mm 47, 80-85 mm 56, 75-80 mm 54, appels (74 ton) Zigeunerin St 85-95 mm 19, 75-85 mm 17, 65-75 mm 19, Hh 85-95 mm 13, 75-85 mm 14—15, 65-75 mm 17—18, Mank's Codlin St 70-80 mm 19, 60-70 mm 18, Hh 80-90 mm 19—20, 60-70 mm 16—17, James Grieve St 89-95 mm 34, 75-80 mm 36—37, 70-75 mm 34, 65-70 mm 33, Hh 85-90 mm 30, 80-85 mm 30, 75-80 mm 33—34, 70-75 mm 32—33, 65-70 mm 31.

AVENHORN, 2 september. Rodekool (12 ton) per 100 kg A fijn 600—810, A grof 450—550, B 350—450, wittekool (21,5 ton) per 100 kg 330—560, Succeswitte 370—450, krotten (19 ton) A 550—630, B 400—450, Modjo 400—540, deen (6 ton) B 350—940 C 580—710, uien (6 ton) grof 1120, driel 800—1000, nep 1000—1800, augurken (128 ton) C 25—26, D I 17,5—18, D II 12, CD 9—11, E 3—5.

GELDERMALSEN, 2 september. Peren (aanvoer totaal plus appels 250 ton) Clapp's Favourite Hh 65-75 mm 27—29, 55-65 mm 26—28, 55-60 mm 25—28, Beurré de Mérode Hh 70 en op 27, 60-70 mm 26—27, Wijnpeer Hh 60-70 mm 26—27, 50-60 mm 21—23, 53-60 mm 22—24, Perzikrode Zomerappel Hh 60-70 mm 24—30, Zigeunerin St 75-85 mm 29—30, Hh 75-85 mm 21—24, 65-75 mm 17—23, Mank's Codlin Hh 80 en op 21—22, 70-80 mm 19—21, 60-70 mm 17—18, Gieve Hh 70-75 mm 43—49, 65-70 mm 37—52, Gamberse Zure Hh 75-85 mm 18—20, 65-75 mm 16—17.

ROTTERDAM, 2 september. Tomaten (115 ton) A 42—63, B 40—46, C 50—68, CC 20—35, rijkomkommers (50.000 st) A 25—45, B 25—35, C 15—24, D 8—15, kaskomkommers (12.000 st) A 42—55, B 30—40, C 10—27.

UTRECHT, 2 september (totaal aanvoer appels en peren 800 ton) Clapp's Favourite St 65 en op 23—30, 60-65 mm 25—28, 50-60 mm 21—23, 50-55 mm 19—22, 60-65 mm 21—27, 55-60 mm 19—24, Wijnpeer St 55-60 mm 21—23, 50-55 mm 21—22, Hh 55-60 mm 22, Triomphe de Vienne St 70 en op 46—53, 65-70 mm 51—52, Hh 70 en op 49—56, 65-70 mm 55, 60-65 mm 50, Zigeunerin St 75 en op 18—23, 70-75 mm 20—27, 65-70 mm 14—19, Hh 75 en op 18—25, 70-75 mm 15—22, 65-70 mm 15—17, Mank's Codlin St 70 en op 18—24, mm 18, James Grieve St 75 en op 36—44, 70-75 mm 31—62, 60-70 mm 18—21, 60-65 mm 19, Hh 70 en op 18—22, 65-70, 65-70 mm 29—48, Hh 75 en op 23—40, 70-75 mm 32—39, 65-71 mm 26—36, Benoni St 65 en op 57—68, 60-65 mm 44—34, 55-60 mm 41—47, Gravensteiner St 75 en op 33—33, 44—75 mm 27—33, 65-70 mm 28, Hh 75 en op 27, 70-75 mm 28, 65-70 mm 23, Early Victoria Hh 70 en op 18—21, 65-70 mm 18—19, 60-65 mm 13—16.